

ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ!!

11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਇਸ ਈ-ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਲੇਬਸ (2023-24) ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਟਡੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੈਸਟ/ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਇਹਨਾਂ ਨੋਟਸਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਿੱਚੇ ਨਿੱਲੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ (HTML ਅਤੇ C ਭਾਸ਼ਾ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਾਂ ਦੇ ਲਿੰਕ ਵੀ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣਗੇ।

11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੁੱਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਜ਼ ਦੇ ਲਿੰਕ

ਮੇਬਾਈਲ ਉਪਰ HTML ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ?

<https://youtu.be/PYFuKCwdIOY>

HTML ਭਾਗ-1

<https://youtu.be/DcYz0QX9CVs>

HTML ਭਾਗ-2

<https://youtu.be/qLlzLKrbhIA>

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

https://youtu.be/CKwC8oeOw_o

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ: ਭਾਗ-1

<https://youtu.be/G9ZaHvTd5sU>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ: ਭਾਗ-2

<https://youtu.be/8NXsnDCr1ho>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ: ਭਾਗ-3

<https://youtu.be/aU06gTkp82k>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਓਪਰੇਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨਜ਼

https://youtu.be/PGv1_8Q5fh8

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਟਰੋਲ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ - ਬ੍ਰਾਂਚਿੰਗ

<https://youtu.be/xi-38dRt3mY>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਟਰੋਲ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ - ਲੂਪਿੰਗ ਅਤੇ ਜੰਪਿੰਗ

<https://youtu.be/NlKDGAr-AjE>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ - ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਜ਼

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਗ-1

<https://youtu.be/8hg3BJAyBqE>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਗ-2

https://youtu.be/v_lw8wmfIP4

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਗ-3

<https://youtu.be/RBq--darc0I>

ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਡਿਟੇਲ ਵਿਚ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਜ਼ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਲੇਅਲਿਸਟ ਦਾ ਲਿੰਕ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੀ

<https://youtube.com/playlist?list=PLja3EaJFAjmYjeAcDs0ZQdVmx7liCtg5P>

PLEASE DO NOT FORGET TO LIKE, SHARE AND SUBSCRIBE OUR YOUTUBE CHANNEL

 <http://youtube.com/c/computersciencepunjab>

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ:

ਵਿਕਾਸ ਕਾਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੈਕਲਟੀ, ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ (ਕੰ) ਸੀ. ਸੈ. ਸਕੂਲ, ਸੁਨਾਮ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, (ਸੰਗਰੂਰ)

6ਵੀਂ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਸਟਡੀ ਮਟੀਰੀਅਲ/ਈ-ਬੁੱਕਸ/ਈ-ਕੰਟੈਂਟਸ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਲਿੰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੀ:

<http://cspunjab.nirmancampus.co.in/study.php>

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ: ਵਿਕਾਸ ਕਾਂਸਲ (ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੈਕਲਟੀ, ਐਸ.ਯੂ.ਐਸ. ਸ.ਸ.ਸ.ਸ.(ਕੰ), ਸੁਨਾਮ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ)

(Please Visit <http://cspunjab.nirmancampus.co.in> for more computer science contents)

ਪ੍ਰ:4 ਵਿੰਡੋਜ਼ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?

ਉ: ਵਿੰਡੋਜ਼ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਯੂਜ਼ਰ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਯੂਜ਼ਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ (GUI) ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਰਜ਼ਨ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਕਈ ਵਰਜ਼ਨ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿੰਡੋਜ਼ 98, ਵਿੰਡੋਜ਼ XP, ਵਿੰਡੋਜ਼ 7, ਵਿੰਡੋਜ਼ 8 ਅਤੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ 10 ਵਿੰਡੋਜ਼ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਰਜ਼ਨ ਹਨ।

ਪ੍ਰ:5 ਵਿੰਡੋਜ਼ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉ: ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ (Control Panel) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯੂਜ਼ਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਜਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ: ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ Display, Keyboard ਅਤੇ Mouse ਆਦਿ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ Date and Time, Power Options, Fonts ਅਤੇ Admin Tools ਆਦਿ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ।

ਪ੍ਰ:5 ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

ਪ੍ਰ:1 ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਪਡੇਟ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।

ਉ: ਕਿਸੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਡੇਟ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਦੋ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਪਡੇਟ	ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ
1. ਇੱਕ ਅਪਡੇਟ ਇੱਕ ਪੈਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	1. ਇੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਰਜ਼ਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
2. ਇੱਕ ਅਪਡੇਟ ਵਿੱਚ ਬੱਗ ਫਿਕਸ (Bug Fix) ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਸੁਧਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	2. ਇੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਇੱਕ ਅਪਡੇਟ ਅਕਸਰ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	3. ਇਸ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਪਡੇਟ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਘੱਟ ਲਗਦਾ ਹੈ।	4. ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
5. ਅਪਡੇਟਸ ਅਕਸਰ ਮੁਫਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	5. ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਲਈ ਪੈਸਾ ਖਰਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
6. ਸਾਫਟਵੇਅਰਜ਼ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨੇ ਅਕਸਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	6. ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ ਅਕਸਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪ੍ਰ:2 ਪ੍ਰੀ-ਵੈਨਿਟਿਵ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ

ਉ: ਪ੍ਰੀ-ਵੈਨਿਟਿਵ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

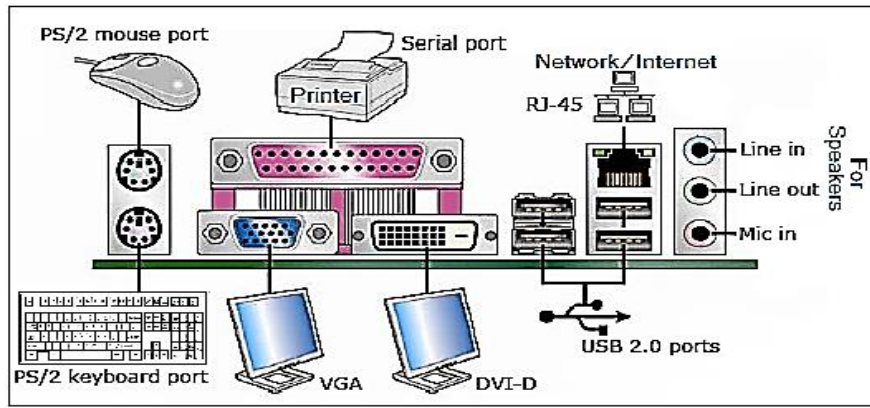
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਅਤੇ ਅਨਪਲੱਗ ਕਰੋ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੋਰਟਾਂ (Ports) ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ।
- ਮਾਊਸ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਰਤ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ।
- ਮਾਊਸ ਦੇ ਲੈਫਟ, ਰਾਈਟ ਅਤੇ ਸਕਰੋਲ ਬਟਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨਾ ਦਬਾਓ।
- ਕੀਬੋਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਯੂਜ਼- ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਬਚਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਮਾਨੀਟਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਕਪੜੇ ਨਾਲ ਸਫਾਈ ਕਰੋ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਪਾਵਰ-ਕੇਬਲਾਂ ਵਧੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਵਰ ਕੇਬਲਾਂ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਢਿੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।
- ਡੀਵੀਡੀ /ਸੀ.ਡੀ. ਡਿਸਕ ਨੂੰ ਨਮੀ ਵਾਲੇ ਨਰਮ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ। ਡਿਸਕ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਸਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਾਲੇ ਸੁਰਾਖ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ। ਡਿਸਕ ਨੂੰ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਂ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਨਾ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰ:3 ਪੋਰਟਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ

ਉ: ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੋਰਟ ਇੱਕ ਡੌਕਿੰਗ-ਪੁਆਇੰਟ (Docking Point) ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਉਪਕਰਣ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ: ਮਾਨੀਟਰ, ਵੈੱਬਕੈਮ, ਸਪੀਕਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਉਪਕਰਣ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪੋਰਟਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। PS/2 ਪੋਰਟ, ਈਥਰਨੈਟ ਪੋਰਟ, VGA ਪੋਰਟ, USB ਪੋਰਟ ਆਦਿ ਕੁੱਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੋਰਟਸ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੋਰਟਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

- **ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਸੀਰੀਅਲ ਬੱਸ (USB) ਪੋਰਟ:** ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੋਰਟ ਹੈ। ਇਹ ਪੋਰਟ ਬਾਹਰੀ (External) USB ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਸਕੈਨਰ, ਮਾਊਸ, ਕੀਬੋਰਡ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੋਰਟ 1997 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ USB ਪੋਰਟ ਇਸਦੇ 2.0 ਵਰਜ਼ਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ USB ਪੋਰਟ ਇਸਦੇ 3.0 ਵਰਜ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। USB 3.0 ਪੋਰਟ ਦੀ ਡਾਟਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਸਪੀਡ USB 2.0 ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। USB ਅਧਾਰਿਤ ਡਿਵਾਇਸ USB ਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਾਵਰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਚਿੱਤਰ: ਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ

- **ਵੀਜੀਏ (VGA) ਪੋਰਟ:** VGA ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਵਿਡੀਓ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਐਰੇ (Video Graphics Array) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। VGA ਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਪੋਰਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਨੀਟਰ/ਫਲੈਟ ਪੈਨਲ ਡਿਸਪਲੇਅ (LCD, LED etc.) ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਵਿਡੀਓ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੋਰਟ ਵਿਚ 15 ਸੁਰਾਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

